

I. Pagrindinė investicinės krypties informacija

1. **Investicinės krypties pavadinimas** – *Emerging Markets Debt*.
2. **Tikslinė investicinės krypties rinka** – investicijos į skolos finansines priemones besivystančiose rinkose.
3. **Draudikas ir investicinės krypties teikėjas** – UAB Artea Life Insurance (toliau – „Draudikas“).
4. **Investicinės krypties turto valdytojas** – UAB Artea Life Insurance arba kitas paskirtasis turto valdytojas (toliau – Turto valdytojas).
5. **Investicinės krypties veiklos pradžia** – 2022 m. liepos 1 d.
6. **Investicinės krypties vieneto kainos apskaičiavimas** – investicinės krypties kaina apskaičiuojama kiekvieną darbo dieną.
7. **Metinis investicinės krypties mokestis** – 0,75 %.

II. Investicinė kryptis

8. Investicinė kryptis – tai Draudikui priklausantis investavimo objektas, kurio turtas investuojamas pagal toliau nurodytą investavimo strategiją, ir kuris gali būti susiejamas su Draudiko investicinio gyvybės draudimo sutartimis (toliau – „Sutartis“).
9. Investicinės krypties pelnas neskirstomas. Bet koks pelnas atitinkamai didina investicinių vienetų kainą. Investicinės krypties grąža priklauso nuo investicinę kryptį sudarančio turto vertės pokyčių.
10. Draudikas nustato investicinės krypties taisykles, atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus, keliamus investicinės krypties turtui (pvz., diversifikavimo reikalavimus).
11. Jei šiose taisyklėse nenumatyta kitaip, investicinei kryptiai taikomos ir investicinio draudimo rūšies taisyklių nuostatos (toliau – „Draudimo taisyklės“), susijusios su investicinėmis kryptimis.

III. Investicinės krypties investavimo strategija

12. Taikoma fiksuoto pajamingumo strategija, kurios tikslas yra pasiekti didesnę nei paprastai būdingą fiksuoto pajamingumo investicinių produktų tipinę grąžą. Šio tikslo siekiama, parenkant skolos vertybinius popierius ar jiems lygiaverčius investicinius objektus, paprastai kolektyvinio investavimo subjektus. Didesnią turto dalis investuojama į pagal kredito analizę perspektyviausius besivystančių šalių (VP biržų ir rinkų) vyriausybės, savivaldybių ir įmonių skolos vertybinius popierius. Išvestinės finansinės priemonės gali būti naudojamos apsidrausti nuo valiutos kurso pasikeitimo rizikos. Šiuo metu lėšos yra investuojamos į *Artea Emerging Markets Ex-Dictatorship Bond subfund*.
13. Investicinėje kryptyje dalį turto gali sudaryti ir pinigines lėšos.
14. Draudikas arba kitas Turto valdytojas gali naudoti investicinės krypties turtą prekybai pasirinktoje rinkoje.
15. Bet kokie krypties turtą sudarančių finansinių priemonių išmokėti dividendai ir kitos pajamos pridedamos prie investicinės krypties turto vertės ir reinvestuojamos į finansines priemones, vadovaujantis Investicinių sprendimų vykdymo politika.
16. Draudikas turi teisę laikinai nukrypti nuo patvirtintos investavimo strategijos, kai situacija rinkoje nenusipėjama pasikeičia dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*), politinio įvykio ar kitų objektyvių aplinkybių. Draudikas užtikrina, kad situacija būtų kuo greičiau ištaisyta ir atitiktų numatytą investavimo strategiją, atsižvelgiant į bendrus klientų interesus. Laikini nukrypimai nuo patvirtintų investavimo limitų, kuriuos sukelia turtą sudarančių finansinių priemonių vertės kitimas, nebus laikomi nukrypimais nuo nustatytos investavimo strategijos.

IV. Investicinės krypties rizikos profilis

17. Investicinei kryptiai būdinga skolos finansinių priemonių grąžos ir kapitalo rizika. Grąžos rizika ir kapitalo rizika reiškia, kad investuotojai gali iš dalies arba visiškai prarasti investuotą kapitalą ir grąžą. Investicinei kryptiai netaikoma kapitalo garantija.
18. Investicinės krypties vertė reguliariai apskaičiuojama pagal ją sudarančių finansinių priemonių rinkos vertę. Perleidžiamųjų vertybinių popierių ir pinigų rinkos priemonių, išvestinių finansinių priemonių ir alternatyvių investicijų rinkų pokyčiai atspindi investicinės krypties vertėje, kuri trumpuoju laikotarpiu gali smarkiai svyruoti.
19. Investicinės krypties vertė apskaičiuojama eurais. Užsienio valiutų kurso riziką, susijusią su investicijomis, kurios nėra išreikštos eurais, prisiima investuotojas (toliau „Draudėjas“). Investicinei kryptiai netaikoma įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo arba Indėlių draudimo fondo apsauga.

V. Tiksliniai investuotojai

20. Investicinė kryptis tinka investuotojams, siekiantiems didesnės grąžos nei vidutinė fiksuoto pajamingumo investicijų grąžą ilguoju laikotarpiu ir prisiimantiems kapitalo ir grąžos praradimo riziką.

VI. Investicinės krypties mokesčiai ir išlaidos

21. Metinis investicinės krypties mokestis yra 0,75 %. Šis mokestis yra skirtas su investicinės krypties valdymu bei draudimo sutarties administravimu susijusioms išlaidoms padengti.
22. Metinis investicinės krypties mokestis ir galimos kitos su tiesioginėmis investicinės krypties investicijomis susijusios išlaidos, įskaitant saugojimo išlaidas, įsigijimo ir išpirkimo mokesčius, prekybos išlaidas ir bet kokius mokesčius bei kitas rinkliavas, išskaičiuojamos iš investicinės krypties vertės tuo metu, kai apskaičiuojama investicinio vieneto kaina. Investicinės krypties vertę taip pat gali mažinti trečiųjų šalių investicinių fondų, investicinių krepšelių ar kitų finansinių priemonių (ar jų rinkmenų), į kuriuos gali būti tikslingai investuojama, mokesčiai.
23. Jei dalis Draudiko investicinės krypties lėšų yra investuojamos į UAB Artea Asset Management valdomus investicinius fondus, siekiant skaidrumo ir interesų konflikto valdymo, nuo šios dalies nėra imamas investicinės krypties mokestis. UAB Artea Asset Management kartu su Draudiku yra dukterinės AB Artea banko bendrovės.

VII. Investicinės krypties vertės apskaičiavimas

24. Investicinės krypties vertę apskaičiuoja Draudikas (arba kitas Turto valdytojas).

25. Investicinės krypties vertė apskaičiuojama iš investicinės krypties turto atimant investicinės krypties mokestį ir kitas su investicijomis ir kryptimi susijusias išlaidas. Investicinės krypties vertė išreiškiama eurais.
26. Investicinės krypties turtas ir įsipareigojimai, išreikšti kitomis valiutomis, perskaičiuojami į eurus pagal Europos centrinio banko paskelbtą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį.
27. Į investicinę kryptį įtraukti perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės ir išvestinės finansinės priemonės vertinamos rinkos verte.
28. Investicinių fondų investiciniai vienetai ir kolektyvinio investavimo subjektų išleisti investiciniai vienetai vertinami paskutine žinoma kaina.
29. Indėliai vertinami prie indėlio sumos pridėdant sukauptas palūkanas.
30. Kitų finansinių priemonių ir investicinių objektų, taip pat finansinių priemonių ir investicinių objektų kurių dabartinė rinkos vertė nėra žinoma, investiciniai vienetai vertinami taikant objektyvius kriterijus. Išsamesnė informacija apie finansinių priemonių ir investavimo objektų vertinimą nurodyta Draudiko vidinėje Investicinių objektų vertinimo metodikoje.
31. Investicinės krypties vertė apskaičiuojama tomis dienomis, kai įprastai dirba Lietuvos bankai (darbo dienomis). Atsižvelgdamas į bet kokius pokyčius, rinkos sutrikimus ar kitas panašias priežastis, galinčias turėti įtakos investicinės krypties investicijoms, Draudikas (Turto valdytojas) gali nutraukti investicinės krypties vertės apskaičiavimą, iki kol vertės apskaičiavimą bus galima atlikti įprasta tvarka.

VIII. Investicinės krypties vieneto kainos apskaičiavimas

32. Investicinės krypties vieneto kaina apskaičiuojama dalijant investicinės krypties vertę iš apyvartoje esančių investicinės krypties vienetų skaičiaus.
33. Investicinės krypties vieneto kaina gali būti padalinta į dalis. Investicinės krypties vienetų skaičius ir vieneto kaina apvalinami iki 4 skaičių po kablelio. Naujausių investicinės krypties vieneto kainą galima sužinoti iš Draudiko arba Draudiko interneto svetainėje.

IX. Investicinės krypties vienetų susiejimas su sutartimi ir susiję apribojimai

34. Investicinė kryptis susiejama su Sutartimi tik siekiant apskaičiuoti pagal Sutartį sukauptą kapitalą.
35. Investicinės krypties vienetų įsigijimas – tai sumokėtos draudimo įmokos, iš jos išskaičius Sutartyje numatytus mokesčius arba jau turimo sukaupto kapitalo susiejimas su Draudėjo pasirinktos investicinės krypties vieneto kaina. Investicinės krypties vienetų išpirkimas vykdomas Draudikui gavus Draudėjo investavimo nurodymą persikirstyti sukauptą kapitalą į kitas investicines kryptis ar pakeisti jo proporcijas, o taip pat gavus prašymą išmokėti dalį sukaupto kapitalo ar nutraukti Sutartį.
36. Draudikas turi teisę atsisakyti vykdyti Draudėjo investavimo nurodymą dėl Sutarties susiejimo su investicine kryptimi. Draudikas turi teisę riboti Sutartyje pasirenkamų investicinių kryptų skaičių, kombinaciją su kitomis bendrovės siūlomomis investicinėmis kryptimis ar nustatyti, kiek mažiausiai investicinių vienetų arba už kokią mažiausią sumą eurais galima vienu metu susieti su Sutartimi, išimti dalį sukaupto kapitalo ar persikirstyti į kitas kryptis.
37. Investicinės krypties vieneto išpirkimo kaina sutampa su vieneto kaina.
38. Investavimo nurodymai vykdomi jų pateikimo eilės tvarka.
39. Investavimo nurodymas gali būti atšauktas tik Draudikui sutikus.
40. Draudikas turi teisę apriboti investicinės krypties vienetų išpirkimą ir įsigijimą dėl rinkos sutrikimų ar kitų panašių priežasčių, arba jei manoma, kad toks apribojimas yra laikomas būtinu siekiant apsaugoti kitų Draudėjų interesus. Tokia situacija gali susidaryti, pavyzdžiui, dėl rinkos sutrikimų, dėl kurių tampa neįmanoma patikimai įvertinti ir realizuoti investicinės krypties investicijų bei apskaičiuoti investicinės krypties vertės.
41. Draudėjui tenkanti investavimo rizika apima ir tokius atvejus, kai Draudikas, kitas Turto valdytojas ar valstybės institucija laikinai ar visam laikui sustabdo investicinės krypties vienetų išpirkimą ir įsigijimą, taip pat atvejus, kai sustabdomas investicinės krypties vienetų kainos nustatymas (vieneto kaina konkrečią dieną neskaičiuojama ir nustatoma vėliau). Tokiais atvejais investicinių vienetų kaina apskaičiuojama ir Draudėjo investiciniai nurodymai ar kiti sandoriai, susiję su Sutartimi, yra įvykdomi iš karto, kai tik atnaujinamas investicinių vienetų įsigijimas ir (arba) išpirkimas ir tampa žinoma investicinės krypties vieneto kaina.
42. Draudikas turi teisę keisti investicinės krypties Turto valdytoją ir keisti investicinės krypties taisykles. Apie pokyčius pranešama Draudiko interneto svetainėje.

X. Investicinės krypties likvidavimas

43. Draudikas turi teisę likviduoti investicinę kryptį arba sujungti ją su kita Draudikui priklausančia investicine kryptimi. Draudėjų informavimu apie tai tvarka nustatyta draudimo rūšies taisyklėse.

XI. Investicinės krypties ir jos vienetų nuosavybė ir teisės į juos

44. Draudėjas ar draudimo išmokos gavėjas neturi nuosavybės teisės ar kitų teisių į investicinę krypties turtą ar jos vienetus, susietus su Sutartimi. Krypties investiciniai vienetai ir krypties turtą sudarančios finansinės priemonės nuosavybės teise priklauso Draudikui.

XII. Mokesčiai ir mokėjimai valdžios institucijoms

45. Jei investicinei kryptčiai ar investicinėje kryptyje esančioms finansinėms priemonėms pagal įstatymą ar kitus teisės aktus taikomi tiesioginiai ar netiesioginiai valstybės mokesčiai arba kiti valdžios institucijų nustatyti mokesčiai, kuriuos privalo mokėti Draudikas, Draudikas turi teisę atitinkamą sumą išskaičiuoti iš investicinės krypties turto.
46. Investicinės krypties turtą sudarančioms finansinėms priemonėms gali būti taikomos mokesstinės išlaidos, kurios turi įtakos finansinės priemonės ar investicinės krypties vertei.

XIII. Su investicine kryptimi susijusi rizika

47. RINKOS RIZIKA

Finansinės priemonės veikia rinkos rizika, t. y. rizika, kurią lemia bendra ekonomikos raida, kitaip tariant, veiksniai, darantys įtaką bendriems rinkose veikiančių įmonių veiklos rezultatams ir (arba) tai, kad investicijų vertė gali pasikeisti dėl ekonominių perspektyvų pokyčių.

48. GRAŽOS RIZIKA

Investicinės krypties rezultatai priklauso nuo tikslinės rinkos rezultatų, kurie investavimo laikotarpiu gali kisti. Nėra galimybės garantuoti tikslinės rinkos rezultatų. Ankstesni investicijų rezultatai negarantuoja atitinkamų rezultatų ateityje. Investavimas į investicinę kryptį nėra tas pats, kas tiesioginis investavimas į tikslinę rinką.

49. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Palūkanų normos rizika atsiranda dėl to, kad investicinės krypties vertė gali kisti dėl palūkanų normų pokyčių rinkoje.

50. KREDITO RIZIKA

Kredito rizika – tai nuostoliai arba finansinės pozicijos susilpnėjimas dėl to, kad vertybinių popierių emitentas ar kitas skolininkas nesugeba įvykdyti savo įsipareigojimų. Jei pasireiškia kredito rizika, investuotojas prisiima riziką visiškai ar iš dalies prarasti investiciją.

51. SANDORIO ŠALIES RIZIKA

Sandorio šalies rizika kyla dėl kitos finansavimo ar išvestinių finansinių priemonių sutarties šalies ir pasireiškia, jei sandorio šalis negali arba nenori vykdyti savo įsipareigojimų. Jei pasireiškia sandorio šalies rizika, kyla rizika su sandorio šalimi sudarytos sutarties rinkos vertei. Investuotojas prisiima riziką visiškai arba iš dalies prarasti investiciją, jei sandorio šalies rizika pasireiškia dėl išvestinės finansinės priemonės sandorio šalies nemokumo, atsiradusio iki investicijos išpirkimo.

52. VALIUTŲ KURSO RIZIKA

Jei finansinės priemonės apima ne eurais išreikštas investicijas, valiutų kursų pokyčiai gali turėti įtakos šių finansinių priemonių rezultatams.

53. LIKVIDUMO RIZIKA

Rinkų likvidumo rizika reiškia, kad investicijos negali būti realizuojamos ar uždamos dabartine rinkos kaina arba tai padaryti tampa sunku, taip pat kad negalima nustatyti investicijų vertės dėl nepakankamų prekybos apimčių arba dėl to, kad rinkos neveikia dėl sutrikimų. Dėl rinkos sutrikimų investicijos vertė gali prireikti nustatyti išskirtiniu būdu išskirtiniu metu.

54. TVARUMO RIZIKA

Aplinkos, socialinis ar valdymo (angl. environmental, social, and governance (toliau – ESG)) įvykis ar situacija, kuriai įvykus, galimas realus ar reikšmingas neigiamas poveikis investicijų vertei. Tvarumo rizika gali pasireikšti per įvairias kitas rizikas (pvz. rinkos likvidumo, kredito, ir kt.) ir turėti reikšmingos įtakos investicijoms, turto vertės svyravimams, paveikti likvidumą ar produkto vieneto vertę. Tvarumo rizikos poveikis gali skirtis priklausomai nuo investicijų, pvz., investicijos į sektorius su aukštu anglies dioksido išmetimu lygiu, gali būti labiau paveiktos klimato kaitos rizikų. Visi šie veiksniai arba jų derinys gali turėti nenusipėjimą poveikį investicinės krypties investicijoms ir reikšmingą poveikį investicinės krypties turto vertei. Tvarumo rizikos vertinimas priklauso nuo verslo sektoriaus klasės. Skirtingiems sektoriams reikia skirtingų duomenų ir priemonių, kad būtų galima taikyti išsamų patikrinimą, įvertinti tvarumo rizikos reikšmingumą ir jo įtaką. Siekiant sumažinti šią riziką Draudikas (Turto valdytojas) vertina ir konkrečiai analizuojamai investicijai aktualius tvarumo veiksnius bei su jais susijusias tvarumo rizikas.

XIV. Su investiciniais vienetais susietos sutarties rizika ir pastabos

55. Investicinei veiklai visada būdinga rizika. Su investiciniais vienetais susietos Sutarties rezultatai priklauso nuo Draudėjo pasirinktos investicinės krypties rezultatų. Investicinės krypties vertė gali didėti arba mažėti, o Draudėjas prisiima riziką dėl savo investicinių sprendimų finansinių pasekmių ir Sutartyje sukaupto kapitalo praradimo. Draudėjas turėtų atsižvelgti į tai, kad ankstesni investicijų rezultatai negarantuoja atitinkamų rezultatų ateityje.

56. Informacijoje ir skaičiavimuose, susijusiuose su investicinės krypties grąža, mokesčiais ir išlaidomis, neatsižvelgiama į Sutarties mokesčius.

57. Investicinei kryptčiai netaikoma įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo arba Indėlių draudimo fondo apsauga.

58. Draudėjai savarankiškai sprendžia dėl investicinių kryptčių pasirinkimo pagal savo investavimo tikslus ir prisiima pagal Sutartį sukaupto kapitalo vertės sumažėjimo ar praradimo riziką.

59. Nei Draudikas (Turto valdytojas), nei jos atstovai neatsako už investicijų rezultatus ar su Sutartimi susijusių investicinių kryptčių pasirinkimą.

60. Prieš sudarant, keičiant Sutartį, pasirenkant ar keičiant investicinę kryptį, Draudėjas privalo atidžiai susipažinti su iki sutartine informacija, Sutarties sąlygomis, kainynu, pagrindinės informacijos dokumentais ir kita informacija, susijusia su investicine krypttimi.

61. Įtaką Draudiko veiklai, jos finansinei būklei ir veiklos rezultatams, taip pat investicinės krypties rinkos vertei, gali daryti įstatymų ir kitų teisės aktų pakeitimai ar teismų sprendimai. Be to, investuotojas prisiima riziką dėl mokesčių pokyčių, turinčių įtakos draudimo sutarties ar išmokų pagal jas apmokestinimui.

62. Jei yra prieštaravimų tarp investicinės krypties taisyklių lietuvių kalba ir jų vertimo į kitas kalbas, pirmenybė teikiama versijai lietuvių kalba.

XV. Su tvarumu susijusios informacijos atskleidimas prieš sudarant sutartį

63. *Emerging Markets Debt* neskaitina jokių ESG ypatybių ir neturi tvarių investicijų tikslo. Vertindama investavimo riziką ir galimybes, *Emerging Markets Debt* atsižvelgia į tvarumo riziką analizuodama ESG kriterijus, tačiau gali investuoti ir į emitentus, kurių ESG reitingai yra žemi.

64. Vis dėlto *Emerging Markets Debt* krypties turtas gali būti investuojamas į įmones/fondus, kurios atitinka tam tikrus kriterijus, įskaitant ESG reitingus, ir (arba) yra susijusios su tam tikromis darnaus vystymosi temomis bei laikosi gerosios aplinkosaugos, socialinės ir įmonių valdymo praktikos. Tokios investicijos gali sudaryti mažesnę viso turto dalį, palyginti su kitomis investicijomis, kurios neatitinka konkrečių tvarumo kriterijų. Tokių investicijų grąža gali (i) atsilikti nuo visos rinkos grąžos, jei tokios investicijos tuo laikotarpiu atsilieka nuo bendros rinkos grąžos ir (arba) (ii) atsilikti nuo kitų investicijų grąžos, kurioms netaikomi ESG kriterijai. Investicinę kryptį valdantis Draudikas (Turto valdytojas) gali parduoti su ESG klausimais susijusias investicijas, kurių rezultatai buvo pelningi ir vėliau gali būti pelningi.

65. Šiuo metu *Emerging Markets Debt* neatsižvelgia į investavimo sprendimų neigiamą poveikį tvarumo veiksniams. Taip yra daugiausia dėl to, kad trūksta nuoseklių, prieinamų ir tikslų duomenų, kaip šiuo požiūriu vertinti portfelyje esančias investicijas, ir nėra suderintos viso sektoriaus atskaitomybės sistemos. Draudikas reguliariai peržiūrės šią poziciją ir, jei ji pasikeis, atitinkamai atnaujins investuotojams aktualią informaciją. Su šia investicine kryptimi susijusiomis investicijomis neatsižvelgiama į ES Taksonomijos reglamente apibrėžtus aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijus. Tačiau negalima atmesti galimybės, kad kai kurios investicijos gali būti suderintos su Taksonomijos reglamento kriterijais, taikomais tvariai ekonominei veiklai.